

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 01.12.2005
KOM(2005) 615 endelig

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

RAPPORT OM PÅVISELIGE FREMSKRIDT UNDER KYOTO-PROTOKOLLEN

(ifølge artikel 5, stk. 3, i beslutning 280/2004/EF om en mekanisme til overvågning af emissioner af drivhusgasser i Fællesskabet og til gennemførelse af Kyoto-protokollen)

{SEC(2005) 1564}

DA

DA

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Baggrunden	3
2.	EU's vej mod Kyoto-målet.....	3
3.	KONKLUSION	7
4.	Referencer	8

1. BAGGRUNDEN

Rapporten om påviselige fremskridt skal forelægges ifølge artikel 5, stk. 3, i beslutning 280/2004/EF¹ om en mekanisme til overvågning af emissioner af drivhusgasser i Fællesskabet og til gennemførelse af Kyoto-protokollen. Sigtet med rapporten er at påvise, hvilke fremskridt Fællesskabet har nået, baseret på de opdaterede data, medlemsstaterne har indsendt inden den 15. juli 2005.

De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer (klimakonventionen) er udgangspunktet for den verdensomspændende indsats for at bekæmpe den globale opvarmning. Målet er at forhindre ”farlig” antropogen indvirkning på klimasystemet.

Kyoto-protokollen er en international aftale, som bygger på klimakonventionen. Den opstiller bindende mål industrilandene, som i forhold til et givet referenceår (basisår) skal reducere deres drivhusgasemissioner i perioden 2008-2012, beregnet som gennemsnit for disse år. Disse fem år går under betegnelsen ’den første forpligtelsesperiode’. Når der tales om reduktionsfremskridt, henvises der i praksis ofte til 2010, det midterste år i rækken.

Kyoto-protokollen er fleksibel med hensyn til, hvordan landene kan opfylde deres mål. De kan f.eks. delvist udligne deres emissioner ved at øge deres ”dræn” – skove, som absorberer kuldioxid fra atmosfæren. Landene kan også betale for udenlandske projekter, som resulterer i reduktion i drivhusgasserne, nemlig gennem ’fælles gennemførelse’ (*Joint Implementation - JI*) og ’mekanismen for bæredygtig udvikling’ (*Clean Development Mechanism - CDM*), de såkaldte ’fleksible mekanismer’.

EU har under Kyoto-protokollen forpligtet sig til at reducere sine drivhusgasemissioner med 8% i den første forpligtelsesperiode fra 2008 til 2012. Dette mål deles - efter en bindende byrdefordelingsaftale 2 - mellem de 15 lande, der var medlemmer af EU, da EU ratificerede protokollen den 31. maj 2001. Denne aftale opstiller individuelle emissionsmål for hver enkelt EU-15-medlemsstat i overensstemmelse med Kyoto-protokollens artikel 4, som giver landene mulighed for at indgå aftale om et fælles mål svarende til summen af de deltagende landes mål.

Af de ti medlemsstater, som tiltrådte den 1. maj 2004, har otte individuelle mål under Kyoto-protokollen på 6 eller 8%, som de skal opfylde særskilt fra det kollektive mål for EU-15 på -8%. Cypern og Malta er ikke bilag I-parter i klimakonventionen og har således ingen mål i henhold til Kyoto-protokollen.

2. EU’S VEJ MOD KYOTO-MÅLET

Den Europæiske Union gør med sine 25 medlemsstater en betydelig indsats for at bekæmpe klimaændringerne, selv om EU kun tegner for 14% af de globale drivhusgasemissioner. Medlemsstaterne støtter med deres omfattende hjemlige reduktionsforanstaltninger EU’s bestræbelser på at føre an med et godt eksempel. EU har således indført en lang række politiske og lovgivningsmæssige foranstaltninger på EU-plan som led i det europæiske klimaændringsprogram (ECCP)³. Medlemsstaterne træffer endvidere en række yderligere hjemlige foranstaltninger, som de gør rede for i deres rapporter.

ECCP omfatter en lang række erhvervssektorer og opstiller strategier, der berører husholdnings-, industri-, handels- og transportsektoren. Af de vigtigste foranstaltninger kan nævnes:

- Ordningen for handel med kvoter for drivhusgasemissioner ⁴ til begrænsning af de samlede kuldioxidemissioner fra næsten 12 000 anlæg i EU's 25 medlemsstater (EU-25).
- Koblingsdirektivet ⁵, der ændrer emissionshandelsdirektivet, så medlemsstaterne kan give operatørerne mulighed for at anvende tilgodehavender (kreditter), som de har indtjent gennem Kyoto-mekanismerne (godkendte emissionsreduktioner og emissionsreduktionsenheder), til at opfylde deres forpligtelser under EU's emissionshandelsordning.
- Programmet^a ”Intelligent Energi — Europa” ⁶, som fremmer bæredygtig udvikling på energiområdet ved at anspore til øget energieffektivitet, fremstilling af vedvarende energi, reduktion af kuldioxidemissionerne fra transportsektoren såvel som fremme af vedvarende energikilder og energieffektivitet i udviklingslandene.
- Direktivet om elektricitet fra vedvarende energikilder ⁷, hvorefter 21% af EU-25's elforsyninger som et vejledende mål skal dækkes af vedvarende kilder i 2010 (14% i 1997), med opstilling af specifikke vejledende for hver enkelt medlemsstat.
- Direktivet om biobrændstoffer ⁸, hvorefter biobrændstoffer skal tegne sig for 5,75% af transportbrændstofferne (vejledende mål).
- Direktivet om bygningers energimæssige ydeevne ⁹, hvorefter medlemsstaterne skal indføre normer for energimæssig ydeevne, sigter på indførelse af energimærkning af bygninger i hele EU og stiller krav om, at man for bygninger over en vis størrelse vurderer mulighederne for at installere vedvarende energisystemer.
- Direktivet om kraftvarmeproduktion ¹⁰, der sigter mod at fremme udviklingen af kraftvarmeproduktion (CHP).
- En frivillig aftale ¹¹ indgået af bilfabrikanternes organisationer om at forbedre nye bilers CO₂-effektivitet med 25% i 2008/2009 i forhold til 1995.
- Direktivet om deponering af affald ¹², som sigter mod at mindske mængden af affald, der føres til deponering, og mod fremstilling af metan i forbindelse med affaldets nedbrydning.

Fællesskabets rammelovgivning om energibeskatning (Rådets direktiv 2003/96/EF ¹³) fremmer endvidere gennemførelsen af nogle af de ovennævnte direktiver ved at anspore til mere effektiv udnyttelse af energien og ved at give mulighed for indførelse af afgiftsforanstaltninger rettet mod CO₂-emissioner. På forsknings- og udviklingsområdet er der gennem EU's sjette FTU-rammeprogram (2002-2006) ¹⁴ afsat over 3 mia. EUR til udvikling og demonstration af ny teknologi på energi-, transport- og miljøområdet.

^a Et program er et EU-instrument, der yder økonomisk støtte til projekter, der tjener til at opfylde programmets overordnede målsætninger. Støttmulighederne afhænger af det enkelte program, men er sædvanligvis omfattende.

Af andre vigtige foranstaltninger kan nævnes direktivet om miljøvenligt design af energiforbrugende produkter ¹⁵, der opstiller mindstenormer for en lang række energiforbrugende produkters miljømæssige egenskaber, og direktivet om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester ¹⁶. Sidstnævnte direktiv vil bidrage til at fjerne hindringerne for energieffektivitet, fremme energitjenester og anspore til opstilling af programmer for energieffektivitet. Herudover er en forordning om fluorholdige drivhusgasser og et direktiv om fluorholdige gasser i luftkonditioneringsanlæg i biler stadig til behandling i lovgivningsprocessen ¹⁷.

EU's klimapolitik stopper ikke i 2012. Mange af de EU-foranstaltninger, der allerede er truffet, vil have betydelige virkninger efter udløbet af Kyoto-protokollens første forpligtelsesperiode. EU's ordning for handel med drivhusgasemissioner kører automatisk videre efter 2012. Anden fase af det europæiske klimaændringsprogram blev indledt i oktober 2005 og vil omfatte kulstofopfangning og kulstoflagring, emissioner fra vej køretøjer, luftfart og strategier for tilpasning til konsekvenserne af klimaændringerne. Man vil også undersøge, hvilken rolle EU kan spille for at mindske sårbarheden over for og tilpasningen til klimaændringerne. Herudover er der planer om yderligere initiativer inden for energieffektivitet og vedvarende energi. Også det syvende FTU-rammeprogram ¹⁸ og de allerede etablerede og nye teknologiplatforme ser på tiden efter 2012 og vil virkeliggøre mulighederne for en langsigtet overgang til en CO₂-fri økonomi (effektive vedvarende energikilder, hydrogen og brændselsceller, emissionsfri elproduktion på grundlag af fossile brændsler osv.).

Europa-Kommissionen har endvidere vedtaget en meddelelse, hvor den opridser nøgleelementerne i en strategi for indsatsen efter 2012 ¹⁹. Den gør det klart, at EU er rede til at indgå i en åben dialog mellem landene om udviklingen af en international ramme for tiden efter 2012, og peger på en række elementer, der er afgørende for en vellykket global klimapolitik: behov for bredere deltagelse fra de forskellige lande og sektorer, udvikling af kulstoffattige teknologier, fortsat og udvidet brug af markedsbaserede instrumenter og tilpasning til de uundgåelige virkninger af klimaændringerne. Denne politik sender stærke, langsigtede signaler til erhvervslivet, medlemsstaternes regeringer og det bredere internationale samfund om, at det ligger EU stærkt på sinde at bekæmpe klimaændringerne, og at det forventer at alle EU-institutionerne, erhvervslivet og borgerne tager del heri.

Europa-Kommissionen er besluttet på at gennemføre disse foranstaltninger for at bekæmpe klimaændringerne, men vil samtidig være opmærksom på virkningerne for EU's økonomiske udvikling og EU-borgernes livskvalitet. Konkret afgav Kommissionen i meddelelsen fra februar 2005 tilsagn om, at den "vil følge udviklingen og finde frem til nye foranstaltninger, hvormed omkostningseffektive emissionsbegrænsningsmuligheder kan udnyttes i overensstemmelse med Lissabon-strategien".

EU arbejder også internationalt på at hjælpe lande uden for EU med at mindske deres drivhusgasemissioner. EU arbejder for tiden sammen med 140 lande i seks forskellige regioner af verden for at fremme vedvarende energikilder og energieffektivitet. Formålet er at forbedre befolkningens livskvalitet og fremme bæredygtig udvikling. EU yder økonomisk støtte til programmer på bl.a. følgende områder: solenergi til fremstilling af rent drikkevand i Sahel, energieffektivitet og vedvarende energi i Kina, skovplantningsprojekter til skabelse af CDM-kreditter i Sydamerika og opbygning af institutionel kapacitet på klimaområdet i Indien.

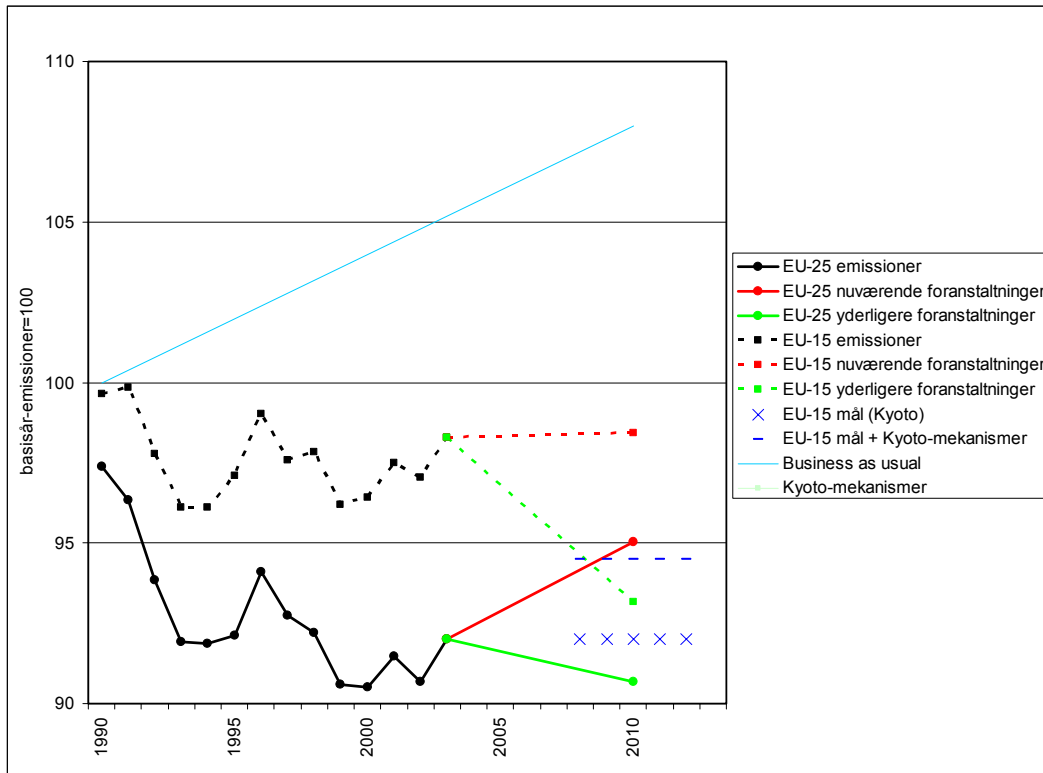
På trods af drastiske nedskæringer i antallet af forureningsstoffer i transportsektoren tegner denne sektor sig nu for 20% af emissionerne i EU-25. Energianvendelsen i transportsektoren er således fortsat kilde til voksende drivhusgasemissioner. Af foranstaltninger til at reducere de transportrelaterede emissioner kan nævnes aftalen om begrænsning af de gennemsnitlige emissioner for nye biler [11] og et direktiv til fremme af anvendelsen af biobrændstoffer [8]. EU har kunnet gøre betydelige fremskridt med at begrænse emissionerne fra biler pr. kørt km. Væksten i antallet af køretøjer og vognkilometer har imidlertid udlignet disse nedskæringer, og emissionerne stiger fortsat, om end langsommere end tidligere.

EU's foranstaltninger og andre tiltag fra medlemsstaterne har - kombineret med omstruktureringen af den europæiske industri, særlig i Central- og Østeuropa - bidraget til en nedgang i de årlige kuldioxidemissioner på ca. 350 mio. t (5,5%) i EU-25 frem til 2003.

I EU-15 skønnes de nuværende foranstaltninger at ville resultere i et fald i drivhusgasemissionerne (uden arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug – LULUCF) i 2010 til 1,6% under basisårets niveau. Nedskæringer som følge af yderligere hjemlige politikker og foranstaltninger, der er planlagt i EU-15, kan ventes at føre til emissionsreduktioner på 6,8%. Herudover beregner medlemsstaterne, at de med anvendelse af Kyoto-mekanismerne vil kunne realisere reduktioner på over 100 mio. t CO₂-ækvivalent pr. år. Medregnes Kyoto-mekanismerne, vil de fremskrevne emissioner i 2010 falde til 9,3% under basisårets niveau.

Ud fra medlemsstaternes samlede fremskrivninger vil de samlede emissioner i EU-25 (uden LULUCF) komme til at ligge på 5% under basisårets niveau i 2010 som følge af allerede gennemførte foranstaltninger. Gennemførelsen af yderligere foranstaltninger skønnes at ville reducere EU-25's drivhusgasemissioner til 9,3% under 1990-niveauet frem til 2010 og til 11,3%, hvis anvendelsen af Kyoto-mekanismerne medregnes.

Figur 1: Nuværende og fremskrevne emissioner (uden LULUCF) for EU 15 og EU 25^b.

3. KONKLUSION

I betragtning af at Kyoto-protokollen først trådte i kraft for nylig (16.2.2005), har EU gjort betydelige fremskridt med opfyldelsen af sine forpligtelser. Hvad der gøres af yderligere fremskridt, afhænger af, hvor hurtigt og gennemgribende medlemsstaterne fører fællesskabslovgivningen og hjemlige foranstaltninger ud i livet. De samlede fremskrivninger for EU-15-medlemsstaterne viser, at Kyoto-målet på -8% kan nås, hvis medlemsstaterne gennemfører hjemlige foranstaltninger og anvender de fleksible mekanismer som planlagt.

EU's indsats standser imidlertid ikke med opfyldelsen af Kyoto-forpligtelserne. EU gør sig til talsmand for, at der må ske større nedskæringer i drivhusgasemissionerne, hvis de globale klimaændringer skal bremses. EU er besluttet på at gøre sin del af den globale indsats for at mindske den antropogene indvirkning på klimasystemet og har allerede taget konkrete skridt i den retning, som beskrevet ovenfor.

^b Indekset på y-aksen henviser til basisåret. For de fleste medlemsstater er basisåret 1990 for CO₂, methan (CH₄) og nitrogenoxid (N₂O), men 1995 for fluorholdige gasser med følgende undtagelser: Basisåret for CO₂, CH₄ og N₂O for Ungarn er gennemsnittet for 1985-1987, for Slovenien 1986 og for Polen 1988; basisåret for fluorholdige gasser er 1990 for Frankrig og Finland. Dette betyder, at værdien for 1990 for EU-15 og EU-25 ikke er nøjagtig 100. "Business as usual" repræsenterer de fremskrevne emissioner uden politikker og foranstaltninger.

4. REFERENCER

¹ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 280/2004/EF af 11. februar 2004 om en mekanisme til overvågning af emissioner af drivhusgasser i Fællesskabet og til gennemførelse af Kyoto-protokollen
http://www.europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2004/l_049/l_04920040219en00010008.pdf

² Rådets beslutning 2002/358/EF (EFT L 130 af 15.5.2002) af 25. april 2002 om godkendelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af Kyoto-protokollen til De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer og om den fælles opfyldelse af forpligtelserne i forbindelse hermed <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28060.htm>

³ KOM(2001)580 endelig af 23.10.2001 - Meddelelse fra Kommissionen om iværksættelse af det europæiske klimaændringsprogramms første fase
http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/pdf/2001/com2001_0580en01.pdf

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF (EUT L af 25.10.2003) af 13. oktober 2003 om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28012.htm>

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/101/EF (EUT L 338 af 13.11.2004) af 27. oktober 2004 om ændring af direktiv 2003/87/EF om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet, for så vidt angår Kyoto-protokollens projektmechanismer
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l28012.htm>

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1230/2003/EF (EUT L 176 af 15.7.2003) af 26. juni 2003 om et flerårigt program for tiltag på energiområdet: "Intelligent Energi - Europa"
http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/l_176/l_17620030715en00290036.pdf

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/77/EF (EFT L 283 af 27.10.2001) af 27. september 2001 om fremme af elektricitet produceret fra vedvarende energikilder inden for det indre marked for elektricitet
http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2001/l_283/l_28320011027en00330040.pdf

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/30/EF (EUT L 123 af 17.5.2003) af 8. maj 2003 om fremme af anvendelsen af biobrændstoffer og andre fornyelige brændstoffer til transport <http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l21046.htm>

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/91/EF (EFT L 001 af 4.1.2003) af 16. december 2002 om bygningers energimæssige ydeevne
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l27042.htm>

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/8/EF (EUT L af 21.2.2004) af 11. februar 2004 om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked og om ændring af direktiv 92/42/EØF
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l27021.htm>

¹¹ http://europa.eu.int/comm/environment/co2/co2_home.htm

¹² Rådets direktiv 1999/31/EF (EFT L 182 af 16.7.1999) af 26. april 1999 om deponering af affald http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/1999/l_182/l_18219990716en00010019.pdf

¹³ Rådets direktiv 2003/96/EF (EUT L 283 af 31.10.2003) af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/l27019.htm>

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1513/2002/EF (EFT L 232 af 29.8.2002) af 27. juni 2002 om Det Europæiske Fællesskabs sjette rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum og til innovation (2002-2006)
<http://europa.eu.int/scadplus/leg/en/lvb/i23012.htm>

¹⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/32/EF (EUT L 191 af 22.7.2005) af 6. juli 2005 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energiforbrugende produkter og om ændring af Rådets direktiv 92/42/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/57/EF og 2000/55/EF
http://europa.eu.int/comm/enterprise/eco_design/dir2005-32.htm

¹⁶ KOM(2003)739 endelig udg. af 10.12.2003 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester
http://europa.eu.int/eur-lex/en/com/pdf/2003/com2003_0739en01.pdf

¹⁷ KOM(2003)492 endelig udg. af 11.8.2003 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om visse fluorholdige drivhusgasser
http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/en/com/2003/com2003_0492en01.pdf

¹⁸ KOM(2005)119 endelig udg. af 6.4.2005 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration (2007-2013)
http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0119en01.pdf

¹⁹ KOM(2005)35 endelig af 9.2.2005 – Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske Sociale Udvalg og Regionsudvalget: ”At vinde kampen mod den globale klimaændring”,
http://europa.eu.int/comm/environment/climat/pdf/comm_en_050209.pdf